

Udskriftsdato: 30. december 2025

VEJ nr 9399 af 16/08/2012 (Gældende)

**Vejledning om uddannelse til ambulancebehandler og ambulancebehandler
med særlig kompetence
(Til uddannelsessøgende og uddannelsesinstitutioner)**

Ministerium: Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Journalnummer: Sundhedsstyrelsen

Vejledning om uddannelse til ambulancebehandler og ambulancebehandler med særlig kompetence

(Til uddannelsessøgende og uddannelsesinstitutioner)

I henhold til § 26 stk.1 i Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses bekendtgørelse nr. 1150 af 9. december 2011 om planlægning af sundhedsberedskabet og det præhospitale beredskab samt uddannelse af ambulancepersonale m.v. fastsætter Sundhedsstyrelsen nærmere regler for uddannelsen til ambulancebehandler og ambulancebehandler med særlig kompetence.

1. Ambulancebehandler

1.1 Funktionsområde

Ambulancebehandlere kan foretage:

- a) Basal bedømmelse af patientens tilstand
- b) Skånsom optagning af tilskadekomne med særligt udstyr
- c) Etablering og opretholdelse af frie luftveje
- d) Genoplivning ved kunstig opretholdelse af vejtrækning med tilskud af ilt samt udvendig hjertemasage
- e) EKG overvågning og genoplivning ved brug af defibrillator
- f) Blødningsstandsning og antichokbehandling
- g) Brudbehandling således at hele kroppen eller dele af kroppen, herunder halshvirvelsøjlen, kan understøttes
- h) Akut behandling af afrevne legemsdele
- i) Akut behandling af brandsårsskader, ætsningsskader, kuldeskader m.v.
- j) Fødselshjælp og pleje af nyfødte

Ambulancebehandlere kan efter lægelig delegation foretage:

- k) Medicinsk smertelindring
- l) Lindring af hjertekrampesmerter
- m) Afbødning af astmaanfald ved inhalation af bronchieudvidende stoffer
- n) Afbødning af kramper ved administration af krampestillende medicin (benzodiazepin) i endetarmen
- o) Indledende behandling ved tegn på blodprop i hjertet med acetylsalicylsyre
- p) Afbødning af insulinchok med glukagon som intramuskulær injektion
- q) Afbødning af allergiske reaktioner med adrenalin som intramuskulær injektion
- r) Afbødning af følger efter indtagelse af overdosis af morfinlignende stoffer med naloxon som intramuskulær injektion
- s) Anlæggelse og gennemskylning af intravenøs adgang
- t) Opstart af intravenøs væskebehandling af svært tilskadekomne samt patienter med alvorlig kredsløbssvigt som følge af hypovolæmi

1.2 Formål med uddannelsen til ambulancebehandler

Formålet med uddannelsen er, at ambulanceassistenten erhverver de fornødne kundskaber og tekniske færdigheder til at kunne udføre ambulancebehandling i henhold til det oven for beskrevne funktionsområde for ambulancebehandlere, jf. bilag 1 pkt. A i Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses bekendtgørelse nr. 1150 af 9. december 2011 om planlægning af sundhedsberedskabet og det præhospitale beredskab samt uddannelse af ambulancepersonale m.v. Herudover skal ambulancebehandlere være i stand til

at udføre overvågning og behandling i forbindelse med patienttransporter efter lægelig delegation og ordination herunder i forbindelse med telemedicinsk overvågning.

1.3 Uddannelsens struktur og varighed

Uddannelsen foregår under et ansættelsesforhold hos en offentlig eller privat udbyder af ambulancetjeneste. Uddannelsen varer mindst 5 uger og færdiggøres indenfor 14 uger. Uddannelsen omfatter teoretisk uddannelse på en uddannelsesinstitution, jf. § 27 i Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses bekendtgørelse nr. 1150 af 9. december 2011 og praktisk uddannelse i hospitals- samt ambulancepraktik og med inddragelse af læringsmetoder som færdigheds- og simulationstræning.

1.4 Adgangsbetingelser

Direkte adgang til ambulancebehandleruddannelsen, jf. § 23 i Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses bekendtgørelse nr. 1150 af 9. december 2011 om planlægning af sundhedsberedskabet og det præhospitale beredskab samt uddannelse af ambulancepersonale m.v., har personer, der har:

- gennemført uddannelse til ambulanceassistent, jf. § 22 i Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses bekendtgørelse nr. 1150 af 9. december 2011 om planlægning af sundhedsberedskabet og det præhospitale beredskab samt uddannelse af ambulancepersonale m.v., eller
- gennemført grundlæggende uddannelse efter tidligere gældende uddannelsesregler og som efter 2008 fortsat har ret til at virke som ambulanceassistent, eller
- gennemført tilsvarende uddannelse i udlandet

Derudover skal den pågældende have haft ansættelse som ambulanceassistent i mindst 1½ år på fuld tid.

1.5 Uddannelsens indhold

Teoriundervisningen består bl.a. af følgende fagområder:

- a) Anatomi og fysiologi
- b) Hygiejne
- c) Symptomlære
- d) Sygdomslære, herunder smitsomme sygdomme
- e) Observationsteknik
- f) Farmakologi og håndtering af medicin
- g) Patienthåndtering
- h) EKG optagelse (12 afledninger) og transmission til sygehus
- i) Overvågning
- j) Defibrillering
- k) Informationsteknologi i telemedicin

Praktikundervisningen består af:

- l) Sygehuspraktik
- m) Ambulancepraktik

1.6 Uddannelsesordning

Regler om uddannelse til ambulancebehandler fastlægges i en fælles landsdækkende uddannelsesordning af skolerne i fællesskab. Sundhedsstyrelsen godkender uddannelsesordningen efter indstilling fra uddannelsesrådet, såfremt et sådant findes. (jf. pkt. 3.4) Uddannelsesordningen skal indeholde:

- a) Mål for teoriundervisningen
- b) Oversigt over fag og vægtning af disse
- c) Indholdsbeskrivelse for de enkelte fag

- d) Eventuelle særlige krav til undervisnings- og arbejdsformer.
- e) Prøvetidspunkt(er)
- f) Formen for den (de) enkelte prøve(r)
- g) Regler for bedømmelse af prøve(r), herunder muligheden for omprøve(r)
- h) Regler for klage over prøveafholdelse
- i) Mål for den praktiske uddannelse
- j) Krav til de medvirkende praktiske uddannelsessteder
- k) Regler for bedømmelse af praktik
- l) Meritbestemmelser

Såfremt der foretages væsentlige ændringer i uddannelsesordningen, skal denne forelægges Sundhedsstyrelsen til fornyet godkendelse, efter indstilling fra uddannelsesrådet, hvis et sådant findes.

1.7 Bedømmelse

1.7.1. Teoretiske prøver

Den teoretiske undervisning evalueres med prøve(r), der skal bestås.

1.7.2. Vurdering af praktik

Praktikstederne afgiver hver en skriftlig udtalelse om elevens egnethed på områderne. Praktikuddannelsen skal gennemføres med et tilfredsstillende resultat.

1.8 Bevis

Ved tilfredsstillende gennemført teoretisk og praktisk uddannelse udsteder skolen et uddannelsesbevis som ambulancebehandler, jf. bilag 1.

2. Ambulancebehandler med særlig kompetence

2.1. Funktionsområde

- a) De under funktionsområde for ambulancebehandlere nævnte områder jf. pkt. 1.1

Ambulancebehandlere med særlig kompetence kan efter lægedelegation foretage:

- b) Intravenøs indgivelse af smertestillende medicin (morfinlignende stoffer) ved smerter
- c) Afbødning af følger efter indtagelse af overdosis af morfinlignende stoffer, benzodiazepin eller lignende stoffer ved intravenøs indgivelse af medicin som modgift
- d) Afbødning af ophobning af væske i lungerne ved intravenøs indgivelse af vandrivende medicin
- e) Afbødning af kvalme ved intravenøs indgivelse af kvalmestillende medicin
- f) Intravenøs indgivelse af medicin i forbindelse med hjertestopbehandling jf. guidelines fra Dansk Råd for genoplivning

Ambulancebehandlere med særlig kompetence kan efter lægelig delegation, under forudsætning af at det sker i henhold til konkrete behandlingsprotokoller, foretage:

- g) Intravenøs indgivelse af anden medicin

Ambulancebehandlere med særlig kompetence kan efter lægelig ordination foretage:

- h) Afslutning af visse behandlinger på stedet, eksempelvis til diabetespatienter med for lavt blodsukker

2.2 Formål med uddannelsen til ambulancebehandler med særlig kompetence

Formålet med uddannelsen er, at ambulancebehandleren med særlig kompetence erhverver de fornødne kundskaber og tekniske færdigheder til at kunne udføre avanceret præhospital behandling, herunder admi-

nistrere visse former for medicin intravenøst jf. bilag 1 pkt. B i Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses bekendtgørelse nr. 1150 af 9. december 2011 om planlægning af sundhedsberedskabet og det præhospitale beredskab samt uddannelse af ambulancepersonale m.v. Herudover skal ambulancebehandlere med særlig kompetence være i stand til at assistere lægen på en akutlægebil eller lignende, samt udføre overvågning og behandling i forbindelse med visse patienttransporter til specialafdelinger efter lægelig delegation og ordination, herunder i forbindelse med telemedicinsk overvågning.

2.3 Uddannelsens struktur og varighed

Uddannelsen foregår under et ansættelsesforhold hos en offentlig eller privat udbyder af ambulancetjeneste. Uddannelsen varer mindst 5 uger og færdiggøres indenfor 12 uger. Uddannelsen omfatter teoretisk uddannelse på en uddannelsesinstitution, jf. § 27 i Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses bekendtgørelse nr. 1150 af 9. december 2011 og praktisk uddannelse, i hospitalspraktik samt i ambulancepraktik med akutlægebil eller lignende lægefaglig supervision og med inddragelse af læringsmetoder som færdigheds- og simulationstræning.

2.4 Adgangsbetingelser

Direkte adgang til uddannelsen til ambulancebehandler med særlig kompetence har personer, der har

- gennemført uddannelse til ambulancebehandler, jf. § 23 i Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses bekendtgørelse nr. 1150 af 9. december 2011 om planlægning af sundhedsberedskabet og det præhospitale beredskab samt uddannelse af ambulancepersonale m.v.

Derudover skal den pågældende have virket som ambulancebehandler i mindst 3 år på fuld tid.

Tilsvarende uddannelse, der i al væsentlighed svarer til ovennævnte uddannelse til ambulancebehandler, kan være adgangsgivende. Adgang gives i disse tilfælde på baggrund af en individuel vurdering fra skolen i samråd med uddannelsesrådet, hvis et sådant haves.

2.5 Uddannelsens indhold

Teoriundervisningen består af bl.a. følgende fagområder på et højere niveau end i uddannelsen til ambulancebehandler:

- a) Anatomi og fysiologi
- b) Hygiejne
- c) Symptumlære
- d) Sygdomslære, herunder smitsomme sygdomme
- e) Observationsteknik
- f) Farmakologi og håndtering af medicin
- g) Patienthåndtering
- h) EKG optagelse (12 afledninger) og transmission til sygehus
- i) Overvågning
- j) Defibrillering

Praktikundervisningen består af:

- k) Sygehuspraktik
- l) Ambulancepraktik med akutlægebil eller anden lægefaglig supervision

2.6 Uddannelsesordning

De nærmere regler om uddannelsen til ambulancebehandler med særlig kompetence fastlægges af skolen i en uddannelsesordning. Sundhedsstyrelsen godkender uddannelsesordningen. Uddannelsesordningen skal indeholde:

- a) Mål for teoriundervisningen
- b) Oversigt over fag og vægtning af disse
- c) Indholdsbeskrivelse for de enkelte fag
- d) Eventuelle særlige krav til undervisnings- og arbejdsformer
- e) Prøvetidspunkt(er)
- f) Formen for den (de) enkelte prøve(r)
- g) Regler for bedømmelse af prøve(r), herunder muligheden for omprøve(r)
- h) Regler for klage over prøveafholdelse
- i) Mål for den praktiske uddannelse
- j) Krav til de medvirkende praktiske uddannelsessteder
- k) Regler for bedømmelse af praktik
- l) Meritbestemmelser

Såfremt der foretages væsentlige ændringer i uddannelsesordningen, skal denne forelægges Sundhedsstyrelsen til fornyet godkendelse efter indstilling fra uddannelsesrådet.

2.7 Bedømmelse

2.7.1 Teoretiske prøver

Den teoretiske undervisning evalueres med prøve(r), der skal bestås.

Kriterierne for prøven(-rnes) form og indhold, herunder omprøver, samordnes på landsplan.

2.7.2. Vurdering af praktik

Praktikstederne afgiver hver en skriftlig udtalelse om elevens egnethed på områderne. Praktikuddannelsen skal gennemføres med et tilfredsstillende resultat.

2.8 Bevis

Ved tilfredsstillende gennemført teoretisk og praktisk uddannelse udsteder skolen et uddannelsesbevis som ambulancebehandler med særlig kompetence, jf. bilag 2.

3. Andre bestemmelser

3.1 Meritbestemmelser

Det er muligt at opnå fritagelse for dele af uddannelsen på baggrund af allerede opnåede kvalifikationer. Fritagelsen gives på baggrund af dokumenteret gennemført undervisning, der kan sidestilles med den del af uddannelsen, der søges fritagelse for.

Fritagelse gives som egentlig tidsmæssig afkorting af uddannelsen eller som fritagelse for dele af uddannelsen. Afgørelse om fritagelse træffes af skolen evt. i samråd med uddannelsesrådet.

3.2 Uddannelseskapacitet og tilrettelæggelse

Regionerne dimensionerer, i samarbejde med skolerne, teoriuddannelsespladser jf. § 28 i Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses bekendtgørelse nr. 1150 af 9. december 2011. Den enkelte region skal som minimum dimensionere praktikpladser i uddannelserne i overensstemmelse med egne behov for færdiguddannede.

3.3 Uddannelsernes iværksættelse og gennemførelse

Ansvar for at iværksætte uddannelserne har den enkelte region eller regionerne i fællesskab. Tilrettelæggelse af uddannelserne sker i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne efter indhentet godkendelse af uddannelsesordningerne i Sundhedsstyrelsen.

Danske regioner etablerer og koordinerer censorvirksomhed i forbindelse med uddannelserne.

3.4 Uddannelsesråd

3.4.1. Sundhedsstyrelsen anbefaler, at skolerne, der udbyder uddannelserne, opretter et landsdækkende uddannelsesråd, som rådgiver skolerne og følger tilrettelæggelsen og gennemførelsen af uddannelserne i henhold til de godkendte uddannelsesordninger.

3.4.2. Uddannelsesrådet sammensættes af 6-8 personer med sagkundskab inden for det præhospitale og pædagogiske område, herunder uddannelsernes daglige ledere, der ligeledes skal have kendskab til det præhospitale område.

3.4.3. Uddannelsesrådet har følgende opgaver:

- a) Overvåger, at uddannelserne gennemføres i overensstemmelse med denne vejledning
- b) Rådgiver skolerne ved udarbejdelse af uddannelsesordningerne
- c) Indstiller uddannelsesordningen til godkendelse i Sundhedsstyrelsen
- e) Rådgiver skolerne ved klager over uddannelserne og eksaminationer
- f) Rådgiver skolerne i spørgsmål om merit i uddannelserne

3.5 Anke

Uddannelsesstedernes afgørelse af i hvilke tilfælde supplerende efteruddannelse giver merit i uddannelserne, kan ankes til Sundhedsstyrelsen (jf. § 26, stk. 2 i Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses bekendtgørelse nr. 1150 af 9. december 2011 om planlægning af sundhedsberedskabet og det præhospitale beredskab samt uddannelse af ambulancepersonale m.v.).

4. Ikrafttræden.

Vejledningen træder i kraft den 1. september 2012. Samtidig ophæves vejledning nr. 4 af 30. januar 2007 om uddannelse til ambulancebehandler og ambulancebehandler med særlig kompetence.

Sundhedsstyrelsen, den 16. august 2012

BIRTE OBEL

/ Majbritt Codam

Forslag til udformning af uddannelsesbevis for ambulancebehandlere

Regionens logo / Skolens logo

Bevis som ambulancebehandler

Navn:

Personnummer:

har på tilfredsstillende måde gennemført den i § 23 jf. bekendtgørelse nr. 1150 af 9. december 2011 foreskrevne uddannelse til ambulancebehandler

Skolens navn

(dato)

(underskrift)

(underskriverens navn)
Skoleleder

(underskrift)

(underskriverens navn)
Leder af den regionale
præhospitale indsats

Forslag til udformning af uddannelsesbevis for ambulancebehandlere med særlig kompetence

Regionens logo / Skolens logo

Bevis som ambulancebehandler med særlig kompetence

Navn:

Personnummer:

har på tilfredsstillende måde gennemført den af Sundhedsstyrelsen i § 24 jf. bekendtgørelse nr. 1150 af 9. december 2011 foreskrevne uddannelse til ambulancebehandler med særlig kompetence

Skolens navn

(dato)

(underskrift)

(underskriverens navn)
Skoleleder

(underskrift)

(underskriverens navn)
Leder af den regionale
præhospitale indsats